

Tâm sự bên thêm xuân mới

Dù là nhà khoa học lão làng hay còn trẻ tuổi, dù là nhà quản lý hay doanh nghiệp, tất cả đều mong muốn và hy vọng trong thời gian tới, chúng ta sẽ có những chính sách tốt hơn cho sự phát triển của ngành khoa học và công nghệ (KH&CN), để KH&CN thực sự là động lực quan trọng nhất phát triển kinh tế - xã hội...

GS.VS NGUYỄN VĂN HIỆU: Mong ước công cuộc chấn hưng KH&CN Việt Nam sẽ thành công

“Đã lâu rồi, tôi chưa được đón Tết nguyên đán với niềm vui hân hoan như năm nay - niềm vui chờ đợi sự khởi đầu công cuộc chấn hưng KH&CN Việt Nam với nội dung: đổi mới mạnh mẽ và đồng bộ từ tổ chức, cơ chế quản lý, cơ chế hoạt động, phương thức đầu tư, cơ chế tài chính đến chính sách trọng dụng “hiền tài” và tôn trọng quyền tự chủ của các tổ chức KH&CN. Đó là sự khởi đầu thực hiện quyết liệt Nghị quyết số 20-NQ/TW của Hội nghị Trung ương lần thứ sáu (khóa XI) về phát triển KH&CN. Hoạt động KH&CN ở nước ta đang diễn ra trên một địa bàn rộng lớn, bao gồm những lĩnh vực KH&CN đa dạng. Là người nghiên cứu về khoa học tự nhiên, bấy lâu nay tôi hằng ấp ủ nhiều mong ước về những thay đổi trong lĩnh vực này ở nước ta.

Điều mong ước trước tiên của tôi là Chính phủ, lãnh đạo các bộ và cơ quan ngang bộ, lãnh đạo các tỉnh và thành phố trực thuộc Trung ương vài năm một lần xác định ra những vấn đề KH&CN trọng yếu của đất nước, của ngành, của địa phương và giao nhiệm vụ cho giới khoa học giải quyết - trong Nghị quyết gọi là cơ chế “đặt hàng”. Làm được như vậy thì kế hoạch nghiên cứu - triển khai KH&CN đương nhiên là một bộ phận không thể tách rời của kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội. Trong hai thập niên 80 và 90 của thế kỷ trước, tôi đã 4 lần được chứng kiến việc Chính phủ “đặt hàng” cho giới khoa học. Lần thứ nhất, đó là nhiệm vụ đánh giá tổng hợp nguồn tài nguyên thiên nhiên, điều kiện tự nhiên và kinh tế - xã hội cũng như xác định các thế mạnh kinh tế của vùng Tây Nguyên vừa được giải phóng để làm cơ sở cho việc xác định chiến lược phát triển kinh tế - xã hội vùng đất mới này. Lần thứ hai, đó là nhiệm vụ điều tra, đánh giá khu vực Đồng Tháp Mười để tìm cách cải tạo đất phèn thành diện tích trồng lúa cao sản và đề xuất biện pháp cải tạo hữu hiệu để khai hoang vùng đất này. Lần thứ ba, đó là nhiệm vụ triển khai công nghệ sản xuất thuốc chống sốt rét từ cây thanh hao hoa vàng và sử dụng rộng rãi để chữa bệnh cho nhân dân. Lần thứ tư, đó là nhiệm vụ đề xuất các phương án hạn chế tác hại và sử dụng lợi ích của nước lũ ở Đồng bằng sông Cửu Long theo phương châm “chung sống với lũ”. Cả 4 lần được giao nhiệm vụ, giới khoa học đều thực hiện thành công xuất sắc, KH&CN Việt Nam đã có đóng góp quan trọng vào sự phát triển kinh tế

- xã hội và bảo vệ sức khỏe nhân dân.

Điều mong ước thứ hai của tôi là Nhà nước tìm được nhiều “hiền tài” để giao trách nhiệm chủ trì việc thực hiện các nhiệm vụ khoa học trọng yếu. So với thời kỳ trước đây thì ngày nay số nhà khoa học tài năng, tạm gọi là “nhân tài” khoa học, cho dù có nhiều hơn song “hiền tài” thì còn hiếm. Tôi mong rằng Nhà nước có chính sách hữu hiệu để làm cho ngày càng nhiều “nhân tài” trở thành “hiền tài”. Lớp người làm khoa học trẻ tuổi được đào tạo công phu ở nước ngoài và trở về nước phục vụ là nguồn nhân lực dồi dào để rèn luyện thành “hiền tài” của đất nước. Tôi mong Nhà nước có chính sách trọng dụng những “hiền tài” tiềm năng này.

Điều mong ước thứ ba của tôi là các “hiền tài” nhận trọng trách chủ trì thực hiện các nhiệm vụ KH&CN quốc gia trọng yếu tập hợp được những nhà khoa học tài năng có cùng chí hướng thành các tập thể khoa học mạnh và các tập thể này được Nhà nước tạo mọi điều kiện khả thi thuận lợi nhất để hoàn thành nhiệm vụ. Đó là những việc mà Bác Hồ đã thực hiện ngay sau khi nhân dân ta vừa giành được độc lập, là điều mà tôi có may mắn đã được chứng kiến từ thời kỳ hai cuộc chiến tranh giải phóng đất nước cho đến cuối thế kỷ trước.

Tôi vui mừng tin tưởng rằng, với khí thế và phong thái lãnh đạo mới của Đảng và Nhà nước, với các giải pháp cụ thể và cần thiết đã được chỉ ra trong Nghị quyết số 20-NQ/TW, những điều mong ước tha thiết của tôi sẽ được thực hiện trọn vẹn, công cuộc chấn hưng KH&CN Việt Nam sẽ thành công”.

GS.VS Nguyễn Văn Hiệu sinh năm 1938, là tác giả của 130 công trình nghiên cứu khoa học, trải rộng trên nhiều lĩnh vực, từ tương tác yếu và đối xứng của các hạt cơ bản, đến lý thuyết giải tích về tương tác mạnh và lý thuyết trường, rồi phương pháp lý thuyết trường lượng tử trong vật lý chất rắn, trong đó có nhiều công trình được công bố trên các tạp chí chuyên ngành quốc tế có uy tín. Trong công tác quản lý, ông đã có đóng góp to lớn trong việc thành lập Viện Vật lý, Viện Khoa học Vật liệu, Viện Khoa học và Công nghệ Việt Nam và Trường Đại học Công nghệ - Đại học Quốc gia Hà Nội.

GS.TS NGUYỄN XUÂN THẮNG - CHỦ TỊCH VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM: Nghị quyết số 20-NQ/TW về KH&CN tạo ra niềm hứng khởi cho các nhà khoa học

“Năm 2012 là năm đánh dấu bước chuyển mới về KH&CN, nổi bật nhất là Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương lần thứ sáu (khóa XI) đã thông qua Nghị quyết số 20-NQ/TW về phát triển KH&CN phục vụ sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng XHCN và hội nhập quốc tế. Nghị quyết đã khẳng định rõ thành tựu của công cuộc đổi mới đất nước có sự đóng góp tích cực của KH&CN. Có thể nói, KH&CN là một trong những nhân tố quan trọng quyết định đến năng suất, chất lượng, hiệu quả của phát triển kinh tế - xã hội. Vấn đề đặt ra là, chúng ta phải làm thế nào để thúc đẩy KH&CN thực hiện được vai trò của mình. Điều này cũng thể hiện nguyện vọng của Lãnh đạo Đảng, Nhà nước, mong muốn của các nhà quản lý, nhà khoa học và đòi hỏi của đời sống xã hội. Muốn vậy, chúng ta phải thực hiện một số nhiệm vụ: Một là, có sự nhận thức

đúng hơn về vai trò của KH&CN, điều này cũng được khẳng định trong Nghị quyết. Hai là, cần có sự đổi mới về cơ chế đầu tư sao cho có trọng tâm, trọng điểm trong điều kiện nguồn lực ngân sách còn hạn hẹp. Ba là, đổi mới cơ chế quản lý KH&CN, đặc biệt là cơ chế quản lý tài chính, đây là một khó khăn, vướng mắc cần được tháo gỡ hiện nay. Cần đổi mới sao cho các nhà khoa học tập trung tinh lực của mình cho công tác chuyên môn thay vì phải tập trung vào công tác thanh quyết toán; làm sao cho sản phẩm KH&CN được tôn trọng thay vì được đánh giá như những sản phẩm thông thường khác. Chúng ta muốn đổi mới chính sách thì phải xuất phát từ yêu cầu của thực tiễn. Bốn là, cần sắp xếp lại các tổ chức KH&CN đảm bảo tính đồng bộ,

phân vai, phân định chức năng, nhiệm vụ hợp lý hơn; tránh tình trạng các tổ chức KH&CN công lập và ngoài công lập đều có xu hướng dựa chủ yếu vào nguồn ngân sách nhà nước, dẫn đến không thực hiện được chủ trương xã hội hóa các nguồn đầu tư cho KH&CN. Năm là, vấn đề chính sách đối với các nhà khoa học. Hiện nay, chính sách đối với các nhà khoa học đang trong tình trạng hành chính hóa. Lao động của các nhà khoa học là lao động trí óc, là lao động sáng tạo mà lại áp dụng chính sách như đối với các nhân viên hành chính thì sẽ không phù hợp. Chúng ta cần có một chế độ lương phù hợp để khoán các nhiệm vụ KH&CN cho các nhà khoa học, buộc các nhà khoa học phải có trách nhiệm hết mình vì nhiệm vụ.

Ngoài ra còn nhiều nội dung khác, nhưng nói chung, Nghị quyết số 20 đã thể hiện sự đổi mới, cách tiếp cận và bước đầu đã dựa trên nguyên tắc của thị trường và xác định được đặc thù của hoạt động KH&CN. Nghị quyết đã tạo ra niềm hứng khởi cho các nhà khoa học, là cơ sở ban đầu tạo ra những thuận lợi và chúng ta cần cụ thể hóa những nội dung của Nghị quyết để huy động được trí tuệ, trách nhiệm của các nhà khoa học đối với công cuộc đổi mới, phát triển đất nước và bảo vệ Tổ quốc. Nhân dịp đầu xuân Quý Tỵ (2013), tôi xin chúc các nhà khoa học có một tư duy mới, sáng tạo mới, có thành tựu nổi bật trong năm 2013”.

GS.TS Nguyễn Xuân Thắng sinh năm 1957, là một nhà kinh tế học. Trước khi giữ chức vụ Chủ tịch Viện Khoa học Xã hội Việt Nam, ông từng giữ cương vị Phó Chủ tịch Viện Khoa học Xã hội Việt Nam, Viện trưởng Viện Kinh tế và Chính trị Thế giới.

GS PHÙNG HỒ HẢI - PHÓ VIỆN TRƯỞNG VIỆN TOÁN HỌC VIỆT NAM: Cần có chính sách đặc biệt cho các nhà khoa học cao niên cũng như cán bộ khoa học trẻ xuất sắc

“Đội ngũ nghiên cứu toán học Việt Nam đang ở trong một quá trình biến đổi lớn. Có một số lượng không nhỏ các nhà toán học xuất sắc đang sắp đến tuổi về hưu, trong khi thế hệ các nhà toán học ở độ tuổi 40-50 không đủ để bù đắp cho thế hệ đàn anh. Những người trẻ hơn thì đa số đang học tập ở nước ngoài... Như vậy, nếu không có những chính sách đúng đắn, chất lượng của cộng đồng toán học sẽ giảm rõ rệt trong một số năm tới.

Trước hết, tôi mong muốn Nhà nước có những chính sách cụ thể để những nhà khoa học cao niên có thể tiếp tục đóng góp, cống hiến về khoa học cho đất nước. Cần thực hiện những chính sách đặc biệt dành cho các giáo sư đầu ngành, tối thiểu là không có định tuổi về hưu.

Mặt khác, cũng cần phải có chính sách đãi ngộ đặc biệt dành cho cán bộ trẻ xuất sắc. Thực ra con số này không nhiều. Nếu “nhìn trên toàn thế giới” thì số tiến sỹ trẻ xuất sắc người Việt Nam trong lĩnh vực toán học cũng không quá 50 người. Chỉ cần một nửa trong số đó trở về Việt Nam làm việc thì cũng đã rất tốt rồi, trong tương lai, họ sẽ trở thành những trụ cột của toán học Việt Nam”.

GS Phùng Hồ Hải sinh năm 1970, từng giành Huy chương đồng Olympic toán năm 1986; được nhận Giải thưởng Baedeker dành cho luận án tiến sỹ khoa học xuất sắc nhất của Đức năm 2005, Giải thưởng Von Kaven của Quỹ Nghiên cứu khoa học DFG, Đức năm 2006, Học bổng Heisenberg các năm 2005-2010; được Viện Hàn lâm Khoa học Thế giới Thứ ba bầu làm Viện sĩ trẻ, đại diện cho khu vực Đông Á, Đông Nam Á và Thái Bình Dương nhiệm kỳ 2009-2013. Năm 2012, anh được Hội đồng chức danh giáo sư nhà nước đặc cách phong học hàm giáo sư.

TRẦN THỊ KIỀU NHUNG: Mong các bạn trẻ giữ vững niềm tin và khát vọng

“Công trình của tôi liên quan đến việc tái chế lốp xe ô tô cũ - vốn đang bị coi là một trong những thảm họa môi trường của thời kỳ đồ nhựa. Trong công trình nghiên cứu của tôi, vật liệu cao su từ những lốp xe tái chế này sẽ tiếp tục được sử dụng để chế tạo xốp Polyurethane - vật liệu được sử dụng sản xuất nệm, ghế sofa, vật liệu cách âm, cách nhiệt... Điều tôi mong muốn và bước đầu đạt được đó là không chỉ tái chế lốp

xe ô tô mà còn thêm giá trị gia tăng cho loại vật liệu tái chế này.

Trong những năm xa quê hương, mỗi khi tới dịp Tết cổ truyền, tôi và các bạn thường tham gia một buổi tiệc do Hội sinh viên Việt Nam tại Le Mans, Hội Việt kiều tại Le Mans và người Pháp yêu mến Việt Nam tổ chức. Đây là buổi tiệc lớn đón tiếp tất cả Việt kiều tại Pháp và những người Pháp quan tâm đến văn hóa Việt Nam. Tại buổi tiệc có triển lãm tranh, hàng thủ công mỹ nghệ, văn hóa ẩm thực. Đây là một sự kiện văn hóa lớn của thành phố và thường có sự tham dự của ngài Thị trưởng. Tất cả số tiền thu được từ chương trình sẽ được dùng để giúp đỡ các bạn học sinh nghèo ở miền Trung Việt Nam. Năm nay, tôi và các bạn dự định sẽ trình diễn trang phục truyền thống và múa sạp.

Nhân dịp Tết đến, Xuân về, tôi xin được gửi những lời chúc tốt đẹp nhất tới bạn bè và gia đình ở quê hương. Tôi mong ước trong năm mới, đất nước ta sẽ có nhiều đổi mới để ngày càng phát triển. Mong sao các bạn trẻ Việt Nam hãy giữ vững niềm tin và khát vọng để không ngừng phấn đấu, bởi cuộc sống đâu chỉ là để thỏa mãn những nhu cầu vật chất”.

Trần Thị Kiều Nhung sinh năm 1987, là cựu sinh viên Khoa Hóa học hệ cử nhân tài năng, Trường Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia TP Hồ Chí Minh. Sau khi kết thúc chương trình cử nhân, chị nhận được học bổng của Agence Universitaire de la Francophonie để tiếp tục chương trình thạc sỹ tại Đại học Maine, Pháp, sau đó tiếp tục nhận học bổng tiến sỹ trong một công trình nghiên cứu được tài trợ bởi Công ty Michelin và Viện Nghiên cứu Cao su của Pháp. Mới đây, trong khuôn khổ Doctorials 2012 của vùng Pays de la Loire - Chương trình gặp gỡ toàn bộ nghiên cứu sinh của 3 thành phố Mans, Nantes, Angers, công trình nghiên cứu của chị đã được trao Giải Nhất Giải thưởng Sáng tạo.

HỒ VĨNH HOÀNG - CHỦ TỊCH, TỔNG GIÁM ĐỐC TOSY: Mong muốn Việt Nam sẽ sở hữu những thương hiệu công nghệ cao

“Năm 2012 đánh dấu 10 năm thành lập TOSY. TOSY đã ghi được dấu ấn trong những “cuộc chơi” quốc tế. Tuy nhiên, cho đến hôm nay giá trị lớn nhất mà chúng tôi đạt được đó chính là sức mạnh nội tại - là những con người, những thành viên của TOSY đang ngày đêm thổi bùng ngọn lửa đam mê nghiên cứu khoa học để tạo nên những sản phẩm trí tuệ mang thương hiệu “made in Vietnam”.

Vừa qua, trong lần thứ 2 tham dự triển lãm điện tử tiêu dùng lớn nhất thế giới CES 2013 tại Mỹ, với 2 sản phẩm mRobo và DiscoRobo. Với 6 bậc tự do, cánh tay của mRobo có thể trình diễn được những động tác linh hoạt không kém con người, chất lượng âm thanh cao do công nghệ đặc biệt, tuy nhiên giá bán của nó lại “vô cùng hợp lý” so với các robot có tính năng tương đương. Bên cạnh các cái tiến công nghệ, TOSY đã có những thay đổi trong chiến lược để phát triển tại thị trường Mỹ. Chúng tôi đã tiếp cận trực tiếp với các chuỗi bán lẻ lớn tại nước này như: Walmart, Bestbuy, Target, K-mart... Về tiếp thị, bên cạnh việc song hành cùng ca sĩ Justin Bieber, TOSY cũng bắt đầu làm việc với các biên đạo múa hàng đầu thế giới để tạo ra hàng ngàn tác phẩm trình diễn độc đáo cho mRobo. Việc hợp tác với Derek Hough, một trong những biên đạo múa hàng đầu của Mỹ từng 3 lần vô địch giải Dancing with the star là một sự khởi đầu thành công. Bên cạnh đó, TOSY luôn chú ý bảo vệ sản phẩm và thương hiệu bằng cách đăng ký bảo hộ thương hiệu, kiểu dáng và sáng chế cho các sản phẩm tại Mỹ cùng 40 quốc gia lớn khác. Càng phát triển và hội nhập quốc tế, chúng tôi càng khát khao trong tương lai đất nước Việt Nam mình sẽ sở hữu những thương hiệu công nghệ cao. Chắc chắn điều này

là không đơn giản nhưng một khi chúng ta sở hữu những thương hiệu công nghệ cao, sức mạnh tổng hợp và những lợi ích do chúng mang lại sẽ vô cùng to lớn”.

TOSY bắt đầu nổi lên từ năm 2007, khi tham gia Triển lãm robot thế giới tại Nhật Bản, với sản phẩm tiêu biểu là robot chơi bóng bàn Topio. Từ đó đến nay, TOSY đã không ngừng phát triển, thực sự chứng tỏ được năng lực của mình trong lĩnh vực robot và đồ chơi công nghệ cao. TOSY đã cho ra đời nhiều sản phẩm khác như: Đĩa bay TOSY (TOSY UFO Returning), lớp robot TOSY, bóng robot TOSY... Hàng loạt hợp đồng đặt hàng từ Đức, Úc, Nhật Bản... đã được ký kết và thương hiệu TOSY cũng bắt đầu trở nên quen thuộc với người tiêu dùng.

HOÀNG ĐỨC THẢO - CHỦ TỊCH HĐQT KIÊM TỔNG GIÁM ĐỐC CÔNG TY TNHH MTV THOÁT NƯỚC VÀ PHÁT TRIỂN ĐÔ THỊ (BUSADCO): Chất lượng là giá trị cốt lõi, công nghệ là nền tảng phát triển

“Là thuyền trưởng chèo lái con tàu Busadco trong 10 năm qua, tôi và các cộng sự đã cố gắng không quản ngày đêm, đồng lòng chung sức hành động với quyết tâm góp phần phát triển KH&CN nước nhà, nâng lên một tầm cao mới, sánh vai với khu vực. Để có được những thành công như hôm nay, chúng tôi luôn “đau đầu” niềm đam mê nghiên cứu khoa học vì một mục tiêu: cho ra đời các sản phẩm xuất phát từ thực tiễn và áp dụng được trong thực tiễn để “vì nhân sinh”. Đó phải là những sản phẩm có hiệu quả cao và thiết thực chứ không phải là những nghiên cứu “để trên bàn giấy”. Với phương châm “chất lượng là giá trị cốt lõi, công nghệ là nền tảng phát triển”, Busadco đã xây dựng và hoàn thiện một lộ trình phát triển KH&CN từ nghiên cứu sản phẩm,

sản xuất thử nghiệm, thí nghiệm tiêu chuẩn vật liệu và thành phẩm, tiếp thị, ứng dụng thực tiễn, đưa ra thị trường và được thị trường tiếp nhận. Các bộ phận, phòng ban, các khâu đều làm việc chuyên sâu và chuyên nghiệp nên ít có rủi ro và đang phát triển cả về chiều rộng lẫn chiều sâu. Có thể nói, Busadco đang phát triển bền vững nhờ có định hướng đúng đắn và cả một tập thể hơn 1.000 con người đang lao động hăng say vì một mục tiêu chung. Mỗi khi vụt nghĩ ra một ý tưởng, một sáng kiến, một sản phẩm mới, tôi thấy đầu óc hanh thông, trí óc như được thức tỉnh, trước mắt lấp lánh muôn ngàn tinh tú... Đó chính là hạnh phúc của người làm khoa học.

Xuân Quý Tỵ 2013, tôi mong rằng Busadco sẽ tiếp tục phát triển, mở rộng ứng dụng các sản phẩm KH&CN trong nước và quốc tế, có mặt ở cả nông thôn và thành thị để người dân được sử dụng sản phẩm KH&CN Việt chất lượng cao.

Nhân dịp này, tôi muốn gửi lời tri ân tới các nhà quản lý KH&CN, các bạn đồng nghiệp, đối tác và các cộng sự... một năm mới sức khỏe, hạnh phúc và thành công viên mãn!”.

Busadco là doanh nghiệp KH&CN đầu tiên của tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu và là một trong ba doanh nghiệp đầu tiên của Việt Nam trong lĩnh vực môi trường, Busadco đã tạo ra những dấu ấn lớn trong lĩnh vực môi trường hiện nay, với những kết quả nghiên cứu và sản phẩm công nghệ nổi bật trong các lĩnh vực: cơ học chế tạo máy, công nghệ sinh học và công nghệ vật liệu xây dựng, đặc biệt là các sản phẩm bê tông cốt thép đúc sẵn thành mảng dulong trong lĩnh vực xây dựng kết cấu hạ tầng kỹ thuật đô thị, nông thôn và bảo vệ môi trường. Năm 2012, Busadco đã được xếp hạng 500 doanh nghiệp phát triển nhất Việt Nam (FAST 500); đoạt Giải thưởng Xuất sắc toàn cầu do Tổ chức chất lượng châu Á - Thái Bình Dương trao tặng (được Câu lạc bộ các nhà báo KH&CN bình chọn là 1 trong 10 sự kiện KH&CN nổi bật của Việt Nam năm 2012), Giải vàng ITEX do Tổ chức sáng tạo quốc tế trao tặng; Chủ tịch HĐQT kiêm Tổng giám đốc Busadco Hoàng Đức Thảo được tặng danh hiệu Anh hùng Lao động.

Thực hiện: **HG - MN - VH**